

GEÇİCİ KORUMA STATÜSÜNDEKİ SİĞİNMACILAR İLE SİVİL TOPLUM KURULUŞLARININ İLİŞKİSİ ÜZERİNE BİR NİTEL ÇALIŞMA: HATAY İLİ ÖRNEĞİ

A QUALITATIVE STUDY ON THE RELATIONSHIP BETWEEN ASYLUM SEEKERS IN TEMPORARY PROTECTION STATUS AND NON-GOVERNMENTAL ORGANIZATIONS: AN EXAMPLE OF HATAY PROVINCE

Ayhan YİĞİTER*
Mehmet TAMER**

Öz

Ortadoğu'da Arap Baharı denilen süreç ile beraber ciddi bir göç dalgası yaşanmaya başlanmıştır. Bu göç dalgasından bu coğrafyaya sınır olan ülkeler önemli ölçüde etkilenmiştir. Türkiye'de bu ülkelerin başında gelmektedir. Türkiye'nin Güney'deki sınır ili olan Hatay'da bu göç dalgasından fazlasıyla nasibini almıştır. Resmi rakamlara göre beş yüz bin civarında geçici koruma statüsünde sığınmacı Hatay'da kamp ve şehir merkezlerinde yaşamaktadır. Bu geçici koruma statüsündeki sığınmacılar, hayatlarını devam ettirmek için başta temel ihtiyaçlar olmak üzere belirli alanlarda yardıma ihtiyaç duymaktadırlar. Türkiye'deki yönetim bu yardımı elinden geldiği kadar yapmaktadır ancak bu yapılanlar yeterli olmamaktadır. Burada devreye gönüllülüğü esas alan Sivil Toplum Kuruluşları girmektedir. Geçici koruma statüsündeki sığınmacıların ilk olarak yoğun şekilde göç ettiği 2011 yılından itibaren STK'lar Türkiye'deki yönetimin yetişemediği birçok alanda geçici koruma statüsündeki sığınmacılara destek vermektedir. İşte bu çalışmamız Hatay ilinde faaliyette bulunan Sivil Toplum Kuruluşlarının geçici koruma statüsündeki sığınmacılara yönelik yardımları üzerine bir nitel araştırma olacaktır. İlk olarak temel kavramlara yer verilecek sonra ise çalışmanın uygulama kısmı ele alınacak, çalışma sonuç ve tartışma ile sonlandırılacaktır.

Anahtar Kelimeler: Sivil Toplum Kuruluşu, Sığınmacı, Göç, Hatay.

Abstract

In the Middle East, with the so-called Arab Spring, a serious wave of migration has started to happen. Countries that are bounded to this geography have been affected significantly by this migration wave. In Turkey it is one of these countries. Turkey's border provinces in the South has taken more than its share of this wave of immigration in Hatay. According to official figures, five hundred thousand temporary protection status of the asylum seeker is living in camps and city centers in Hatay. Asylum seekers in this temporary protection status need assistance in particular areas, primarily basic needs, to sustain their lives. Government in Turkey serves as came from the hand of those who made this assistance, but this is not enough. There are Civil Society Organizations based on volunteerism. From the first years of the intensive migration of asylum seekers in 2011 as NGOs provide support to asylum seekers temporary protection status in the management of the temporary protection status of reach in many areas in Turkey. This study will be a qualitative research on the assistance of Civil Society Organizations operating in the province of Hatay for asylum seekers with temporary protection status. Firstly, the basic concepts will be covered and then the application part of the study will be discussed and the study will be finalized with the result and discussion.

Keywords: Non-profit organisation, Defector, Migration, Hatay.

GİRİŞ

Göç, tarihin hemen hemen döneminde karşı karşıya kalınan sosyolojik bir olaydır. Göç eylemi sadece bir kıta veya bir ülkeye özgü olmayan dünyanın tüm kıtaları ve ülkelerini etkileyen bir toplumsal hareketlilik olarak değerlendirilebilir. Meydana gelen bu sosyolojik olay beraberinde eğitim, güvenlik, sağlık, kültür vb. alanlarda da sorunlara neden olmaktadır. Günümüzde Orta doğu olarak adlandırılan coğrafyada iç karışıklık, dış baskılar, siyasal istikrarsızlık ve yönetsel krizler gibi sebeplerle milyonlarca insanın göç süreci başlamıştır. Bunların arasında en güncel ve yoğun olanı Mart 2011'de meydana gelen Suriye olaylarıdır.

Suriye savaşı sekizinci yılına girerken buradan ülkemize sığınan sığınmacıların dramı halen devam etmektedir. Ülkemize özellikle Hatay iline gelişler hala sürmektedir. 4 milyonu yaklaşan Suriyeli mültecilere sunulan hizmet ve yardımların yeterli olmaması nedeniyle gerek ulusal, gerekse yerel sivil toplum kuruluşları kendi hizmet alanlarında yararlı olmaya, sığınmacıların hayatında olumlu gelişmeler sağlamaya çalışmaktadırlar. Görüşme isteğimizi kabul eden STK'lardan aldığımız bilgiye göre halen hayırsever

* Öğr. Gör., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Antakya Meslek Yüksekokulu, Basın ve Yayıncılık Programı
** Dr., Hatay Mustafa Kemal Üniversitesi, Antakya Meslek Yüksekokulu, Yerel Yönetimler Programı

vatandaşlarımızın bağışları sayesinde maddi yardımlar yapılmaya devam edildiği gibi gerek gıda gerekse okul ihtiyaçları anlamında da yardımlar sığınmacılara STK'lar vasıtasıyla ulaştırılmaktadır.

Bu doğrultuda, bir durum değerlendirmesi olan çalışmamızın ana amacı, Suriye'deki iç savaş nedeniyle, Hatay iline göç eden sığınmacılara sivil toplum kuruluşlarının ekonomi, eğitim, sağlık, sosyal ve kültürel anlamda ne gibi etkileri olduğu ve bu etkilerin gelecekte ne gibi sonuçlar doğuracağına ilişkin saptamalar yapmaktır.

1.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

Çalışmanın bu kısmında göç, sığınmacı, sivil toplum kuruluşu gibi kavramlar açıklanırken Hatay ili hakkında kısa bir bilgi verilecektir.

1.1.Göç ve Nedenleri

Canlının doğduğu ve yaşadığı mekân arasında yakın bir ilişki bulunmaktadır (Ekici ve Tuncel, 2015, 11) İnsanlar günümüzde kendi durumlarına bakıp, farklı ülkeleri ve bu ülkelerdeki insanların şartlarını da göz önüne alarak farklı ülkelere, bölgelere ve coğrafyalara göç etmektedirler (Gür ve Ural, 2004, 24). Genel bir tanımlama ile göç "anamlı bir uzaklık ve etki yaratacak kadar bir süre içinde gerçekleşen bütün yer değiştirmeler" olarak tanımlanmaktadır (Yılmaz, 2014, 1686).

Başka bir tanıma göre ise göç, coğrafi mekân değiştirme sürecinin sosyal, ekonomik, kültürel ve siyasi boyutlarıyla toplumsal yapısında değişiklik oluşturan nüfus hareketleridir (Özer, 2004, 11). "Belli bir yerleşmede yaşayan insanların, belli bir kesiminin farklı nedenlerle, bulunduğu yerden başka bir yere yerleşmek üzere ya da nispeten sürekli olarak gitmesine" göç denilmektedir (Akgür, 1997, 41). Göçler, coğrafi olarak iç ve dış göç, kara açısından zorunlu ve gönüllü göç ya da insan niteliği açısından ise beyin veya işçi göçü olarak gerçekleşmektedir (Yılmaz ve Karakaya, 2019, 87).

Göç farklı nedenlerden dolayı ortaya çıkmaktadır. Tarih boyunca savaşlar, ekonomi ve doğal afet gibi nedenler göçün temel nedenleri arasında yer almaktadır (Şen, 2014, 231). İnsanların yaşamlarını devam ettirebilmeleri için ekonomik anlamda, içinde buldukları devre göre, belirli standartlara sahip olmak için göç ederler (img.eba.gov.tr). Göç hareketleri genellikle gönüllü veya zorunlu bir biçimde oluşmaktadır. Tarihe bakıldığında kitlesel göç hareketlerinin çoğunlukla belirli bir zorunluluktan veya nedenlerden kaynaklandığı görülmektedir (Aksoy, 2012, 293). Ekonomi ve güvenlik gibi birtakım sebepler göç olgusunu besleyen ve sürekliliğini sağlayan faktörlerdir (Yılmaz ve Karakaya, 2019, 87).

Aksoy'a göre (2012) göçün temel nedenleri başlıklar altında şu şekilde sıralanabilir: (Aksoy, 2014, 294-395).

İklim kaynaklı göç insanların iklim koşullarından ve doğa olaylarından kaynaklanan göç hareketleridir. Kuraklık, kıtlık, doğal afet gibi olaylar insanların yer değiştirmesinde önemli bir itici güç oluşturmaktadır.

Ekonomik kaynaklı göç insanların iş gelir ve buna bağlı olarak daha iyi bir yaşam arzusundan kaynaklanan göç olaylarıdır. Çağdaş dünyada bölgeler ve ülkeler arasındaki göç hareketlerinin en önemli etmenini ekonomik koşullar oluşturmaktadır.

Siyasal kaynaklı göç Ülkeler arasındaki siyasal rejim farklılıkları, savaş, terör, siyasal baskı gibi yaşamı tehdit eden olayların yol açtığı göçlerdir. Bu göçler ülkeler arasında olabildiği gibi, bir ülkenin farklı bölgeleri arasındaki sorun ve dengesizliklerden de kaynaklanabilmektedir.

Eğitim kaynaklı göç insanların eğitim amacıyla belirli bir süre için gerçekleştirdikleri göç olayıdır. Eğitim süresinin tamamlanmasıyla geriye göç yapılabildiği gibi eğitim alınan ülkede çalışma hayatının sürdürülmesi amacıyla yerleşik olarak kalmaya devam edilmesi de söz konusu olabilmektedir.

1.2.Sığınmacı

Türkiye, Suriye'de meydana gelen iç savaşla birlikte tarihindeki en büyük göç hareketlerinden biriyle karşı karşıya kalmış ve ciddi bir sığınmacı akını oluşmuş ve büyük sayıda sığınmacıya kapısını açmıştır (Harunoğulları, 2016, 33). Türk Dil Kurumuna göre sığınmacı, başka bir ülkeye veya yere sığınmış olan kişi veya yabancı bir ülkede iltica etmeden önce belirli bir süre kalan kimsedir (www.tdk.gov.tr)

Sığınmacı, ülkesini terk eden ve sığınma talebi göç edilen ülke tarafından değerlendirilen kişidir. Türkiye hukuk sisteminde ise, 'Türkiye'ye yerleşmek amacıyla olmayıp bir zaruriyet ilcasıyla muvakkat oturmak üzere sığınanlara sığınmacı" denir (Başterzi, 2017, 380).

Sığınmacı; 1951 Sözleşmesi'nin 1. maddesinin (A) fıkrasının 2. bendinde belirtilmiş nedenlerden dolayı, başka bir ülkeye ilgili ulusal ve uluslararası belgeler çerçevesinde korunmak için yetkili bir makama başvuran ve yaptıkları başvurunun sonucunu bekleyen kimselerdir (Çakran ve Eren, 2017, 6). Genel bir

ifadeyle sığınmacı ise; “ırkı, dini, milliyeti, belirli bir toplumsal gruba üyeliği veya siyasi düşünceleri nedeniyle takibata uğrayacağından haklı olarak korktuğu için vatandaşı olduğu ülke dışında bulunan ve vatandaşı olduğu ülkenin himayesinden istifade edemeyen veya korkudan dolayı istifade etmek istemeyen ya da uyruğu yoksa ve önceden ikamet ettiği ülke dışında bulunuyorsa oraya dönmeyen veya korkusundan dolayı dönmek istemeyen yabancısıdır” (Bozbeyoğlu, 2015, 65).

Son olarak genel bir ifadeyle sığınmacılar “İlgili ulusal ya da uluslararası belgeler çerçevesinde bir ülkeye mülteci olarak kabul edilmek isteyen ve mültecilik statüsüne ilişkin yaptıkları başvurunun sonucunu bekleyen kişiler. Olumsuz bir karar çıkması sonucunda bu kişiler ülkeyi terk etmek zorundadırlar ve eğer kendilerine insani ya da diğer gerekçeler nedeniyle ülkede kalma izni verilmemişse bu kişiler ülkede düzensiz bir durumda bulunan herhangi bir yabancı gibi sınır dışı edilebilirler” (www.goc.gov.tr).

1.3.Sivil Toplum Kuruluşları

Sivil toplum kuruluşları her geçen gün dünyada önemi artan ve demokratikleşmenin önemli bir adımı kabul edilen sivil organizasyonlardır (www.gapcatom.org). Terim olarak “sivil toplum” günümüzde, toplumun siyasi otoritenin baskısından kurtulmasını anlatmaktadır. Dolayısıyla, toplumda görülen demokratik yapıyı, devletin kurumlarının dışında, toplumun kendi kendini yönlendirmesi anlamını taşımaktadır (Bolay, 1997, 7). Sivil toplum, en genel anlamıyla devletle aile arasında, gönüllü, kendi kendini yaratan, kendi ayakları üzerinde duran, hukuksal bir düzenle ya da bir ortak değerler kümesiyle sınırlı, devletten özerk, örgütlü toplumsal yaşam alanı olarak tanımlanmaktadır (Aslan, 2010, 261).

Sivil toplum, devletle toplum arasındaki ara kademeyi ifade eder. Bu anlamda sivil toplum, büyük ölçüde politik toplumun, başka bir deyişle devletin dışında kalan ve toplumsal gruplar tarafından doldurulan alanı ifade etmek üzere kullanılan bir kavramdır (www.serka.gov.tr). İlk defa Batı’da ortaya çıkan sivil toplum kuruluşları 19. Yüzyıldan itibaren etkili olmuştur. Ortaya çıkışındaki temel olay sanayi devrimi kabul edilirken yine toplumsal ve siyasal arayışlarda bu süreçte etkili olmuştur (Gökçe ve vd., 2009, 86). Genel olarak günümüze gelene kadar sivil toplum kuruluşları pek çok işlev değiştirmiş olsa da genel özellikleri şunlardır:

- Gönüllülük esasına dayanır, kar amacı gütmaz
- Bürokratik olmayan esnek bir yapıya sahiptir
- Katılımcı bir yapısı mevcuttur
- Kamu yönetimine bağlı değildir (Alp, 2009, 268).

2.YÖNTEM

Araştırma Hatay ilinde faaliyette bulunan Sivil Toplum Kuruluşlarının(STK) geçici koruma statüsündeki sığınmacılar ile ilgili yapmış olduğu çalışmalar üzerine nitel bir çalışma türüdür. Bu çalışmada faaliyette bulunan STK’ların geçici koruma statüsündeki sığınmacılar ile ilgili eğitim, sağlık, ekonomi ve toplumsal uyum alanlarında hayata geçirmiş olduğu faaliyetlerin yüz yüze görüşülerek değerlendirilmesidir.

2.1.Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 20 STK oluşturmaktadır. Araştırmanın amacına uygun olarak çalışma grubu oluşturmak için Hatay ilinde faaliyette bulunan STK’lar belirlenmiştir. Başlangıçta 20 STK belirlenmiş ancak 7 STK görüşmeyi kabul etmiştir. Araştırmada nitel araştırma geleneğine uygun amaçlı örneklem yöntemlerinden maksimum çeşitlilik örnekleme yönteminde uygun olarak STK yöneticileri çalışma grubu olarak seçilmiştir.

Tablo1. Araştırmaya Katılan Katılımcıların Demografik Özellikleri

	K1	K2	K3	K4	K5	K6	K7
Cinsiyet	Erkek	Erkek	Erkek	Erkek	Erkek	Erkek	Erkek
Yaş	50	50	46	45	50	45	65
Meslek	Öğret.	Akademi	Avukat	Öğret.	Öğret.	Ziraat Mühendisi	İmam
Eğitim Düzeyi	Lisans	Y. Lisans	Lisans	Lisans	Lisans	Lisans	Lise
Medeni Durum	Evli	Evli	Evli	Evli	Evli	Evli	Evli

Tablo1’de görüldüğü gibi tüm STK temsilcileri erkeklerden oluşmaktadır. Bir tanesi lise bir tanesi yüksek lisans geriye kalanının hepsinin eğitim durumu lisanslıdır. Yine tüm temsilcilerin evli olduğu görülmektedir. Meslek grupları açısından değerlendirildiğinde bir tanesi özel olarak çalışırken diğerleri ise kamu personeli. Tabloda

görüldüğü gibi STK temsilcilerinin yarısından fazlası eğitimci olduğu anlaşılmaktadır. Yaş ortalamasına baktığımızda ise 50,1 olduğu görülmektedir.

2.2. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak yüz yüze görüşme tekniği uygulanmıştır. STK temsilcileriyle ilgili görüşme yapmadan önce geçici sığınmacılar ile ilgili yerel ve ulusal baz da yapılan çalışmalar incelenmiş ve bu çalışmalar beraberinde görüşme soruları hazırlanmıştır. Görüşmede STK temsilcilerine Ekonomi, Sağlık, Eğitim ve Toplumsal Uyum ana başlığı altında şu sorular yöneltilmiştir:

- 1) Geçici koruma statüsündeki sığınmacılar size hangi yollarla ulaşmaktadır?
- 2) Geçici koruma statüsündeki sığınmacılara kendi dillerinde eğitim desteği veriyor musunuz?
- 3) Geçici koruma statüsündeki sığınmacılara Türkiye'ye uyumları için Türkçe eğitim desteği veriyor musunuz?
- 4) Geçici koruma statüsündeki sığınmacıların eğitimi için ne şekilde destek sağlıyorsunuz?
- 5) Geçici koruma statüsündeki sığınmacılara ilaç tedariki anlamında ne tür çalışmalar yapıyorsunuz?
- 6) Geçici koruma statüsündeki sığınmacıların özel sağlık merkezlerinden faydalanması için ne tür yardımlarda bulunuyorsunuz?
- 7) Bir STK olarak geçici koruma statüsündeki sığınmacılara tedavi anlamında en çok hangi kesime yardım ediyorsunuz?
- 8) Geçici koruma statüsündeki sığınmacılara ekonomik anlamda hangi tür yardımlarda bulunuyorsunuz?
- 9) Geçici koruma statüsündeki sığınmacıların istihdamı konusunda ne tür çalışmalar yapmaktasınız?
- 10) Geçici koruma statüsündeki sığınmacıların topluma uyum sağlaması için STK'lar olarak yaptığımız faaliyetler nelerdir?
- 11) Geçici koruma statüsündeki sığınmacılar ile Türk vatandaşlar arasındaki uyumu sağlamak için ne tür sosyal aktiviteler de bulunuyorsunuz?

Araştırmada görüşme yapılacak STK temsilcileriyle 9-20 Kasım 2018 tarihleri arasında görüşme yapılmıştır. Görüşme esnasında araştırmaya ilişkin bilgiler verilmiştir. Görüşmeler esnasında veri kayıplarını önlemek amacıyla kayıt cihazı kullanılmıştır. Katılımcılara görüşmelerde kayıt cihazı kullanılacağı belirtilmiş, ancak yapılan görüşmelerin sonunda tutulan kayıtların katılımcılar tarafından dinlenebileceği, gerektiğinde kayıtlardaki görüşlerin isteğe bağlı olarak kısmen ya da tamamen çıkarılabileceği belirtilmiştir. Böylece kayıt cihazının katılımcılar üzerinde yaratabileceği olumsuzluklar önlenmeye çalışılmıştır. Araştırmada katılımcıların kendilerini rahat ve huzurlu hissedebileceği ve görüşlerini içtenlikle açıklayabilecekleri bir görüşme ortamı sağlanmasına özen gösterilmiş, uygun bir etkileşim ortamı oluşturulmuştur. Ancak bazı katılımcılar kayıt cihazı ile görüşme yapmak istememiştir. Bu durumdakilerle sadece soru cevap şeklinde veriler toplanmıştır. Görüşme sırasında, katılımcıların soruları cevaplarken araştırmacıdan etkilenmemesine çalışılmıştır.

2.3. Verilerin Analizi

Nitel araştırma yaklaşımı doğrultusunda tasarlanan bu araştırmada "içerik analizi" yapılmıştır. Görüşme yapılan kişiler öncelikli olarak kodlanmış bu kodlanmaya bağlı olarak bir gruplama ve gruplamaya göre de analiz yapılmıştır. Kodlamalar STK'ların temsilcileriyle görüşüldüğünden T1, T2.... şeklinde yapılmıştır.

3. BULGULAR

Bu bölüm iki başlık halinde sunulmuştur. İlk önce STK temsilcilerinin geçici koruma statüsündeki sığınmacılara yönelik faaliyetlerindeki temel alanlar ele alınmıştır. Daha sonra da STK'ların geçici koruma statüsündeki sığınmacılar ile ilgili çalışmalarını esnasında sorun olarak en çok karşılaşılan alanlar ile ilgili analiz yapılacaktır.

Tablo2: Sığınmacılara Hizmet Yapılan Alanlar

1. Gıda (STK1, STK2, STK3, STK4, STK5, STK6, STK7)
2. Kırtasiye (STK1, STK2, STK3, STK4, STK5, STK6, STK7)
3. Türkçe Dil Eğitimi (STK1, STK5)
4. Ekonomi (STK3, STK4)
5. Sosyo-Kültürel (STK2, STK5).

(*STK; Kodlanmış Sivil Toplum Kuruluşları)

Yukarıdaki tabloda görüşülen STK'lar ve hizmet ettikleri alanlar yer almaktadır. Görüşme yapılan tüm STK'ların Gıda ve Kırtasiye alanlarında hizmet verdiği görülmektedir. Bu çerçevede Gıda ve Kırtasiye STK'ların hizmet noktalarında en yoğun olan alan olduğu görülmektedir. STK1 ve STK5'in ise Türkçe Dil Eğitimi alanında çalışma yaptığı görülmektedir. Bu durum Türkçe Dil Eğitiminin önemli olduğu bir çalışma alanı olduğunu göstermektedir. Ekonomi alanına gelindiğinde ise STK3 ve STK4'ün birtakım çalışmalarda bulunduğunu söylemek doğru olacaktır. Sosyo-Kültürel alanda da STK2 ve STK5'in bu alanda sosyal aktiviteleri gerçekleştirdiği görülmektedir.

Tablo3: Sığınmacıların STK'lara Ulaşma Şekilleri

1. Telefon (STK4)
2. Araçlarla (STK1, STK2, STK3, STK4, STK5, STK6, STK7)

(*STK; Kodlanmış Sivil Toplum Kuruluşları)

Sığınmacıların STK'lara ulaşma yöntemlerine baktığımızda STK4'e genelde telefon yöntemiyle de ulaşılmaktadır. STK4'ün de dahil olduğu tüm STK'lara ise herhangi bir aracı aracılığıyla ulaşıldıkları görülmektedir. Birtakım araçlar geçici koruma altındakilere aracı rol oynamış ve onların STK'lara ulaşmalarında köprü rolü oynadığı anlaşılmıştır.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

STK temsilcileri ile yapmış olduğumuz görüşme sonucunu üç tablo üzerinden incelediğimizde, STK temsilcilerinin üçünün öğretmen, birinin akademisyen, birinin avukat, bir diğeri imam olarak çalışmakta olduğunu görmekteyiz. STK'ların tamamının gıda ve kırtasiye yardımında bulunduğunu ancak Türkçe dil eğitimi konusunda STK1 ve STK5'in dil eğitimi verdiğini görmekteyiz. Halen sığınmacılara para yardımında ise, STK3 ve STK4'ün bulunduğunu tespit etmekteyiz. Sosyo-Kültürel etkinlikler dediğimiz futbol turnuvası, uyum toplantıları gibi alanlarda da STK2 ve STK5'in aktif olarak çalışmalarına devam ettiğini görmekteyiz. STK'lara ulaşılması konusunda, yurt dışından sadece STK4'e ulaşıldığını, ayrıca bütün STK'lara araçlar ya da daha önceden yardım almış sığınmacılar yardımıyla ulaşıldığını tespit etmekteyiz.

2016 Şubat'ta yayınlanan Başbakanlık Genelgesi ile Suriyeli olan mültecilere çalışma hakkı verilmiştir. Ancak mültecilerin ve sığınmacıların yasal olarak çalışabilmeleri için 4817 Sayılı Yabancıların Çalışma İzinleri Hakkında Kanun kapsamında çalışma izni almaları gerekmektedir.

Suriyeli çocukların eğitimle ilgili karşılaştıkları en önemli problem, yaşadıkları dil sorunudur. Görüştüğümüz STK'lar bu çocukların aynı İngilizce dil eğitimi için uygulanan seviye tespitini Türkçe dil eğitimi içinde istedikleri yönünde görüş bildirmişlerdir. Ayrıca eğitimde yaşadıkları dil sorununun bir sonucu olarak Matematik, Fizik gibi sayısal derslerden başarı sağlayamamaktadırlar. Özellikle Hatay ilinde eğitim gören yaklaşık 500 bin çocuğun 60 bininin Suriyeli olduğu göz önüne alındığında sorunun boyutunun ne kadar büyük olduğu görülmektedir. STK'lar yapacakları araştırma ve geliştirme projeleriyle çocukların eğitim alamama ya da başarısız olma nedenlerini ortaya koyarak ilgili kanalları bilgilendirebilir ve kendileri eğitim faaliyetlerine katkı sunabilirler.

Çalışma izni almak işverene önemli mali yükümlülükler getirdiği için Türkiye'de sığınmacılar yasal olarak çok fazla iş bulamamaktadırlar. Bu da onların ekonomik sıkıntı yaşamalarına neden olmaktadır. Bu durum sığınmacıların istismarını da beraberinde getirmektedir. Sığınmacıların çoğu yasal olarak çalışmadığı için, yasadışı olarak kötü şartlar altında çalışmaktadırlar.

KAYNAKÇA

- Akgür, Z. (1997). *Türkiye'de Kırsal Kesimden Kente Göç Ve Bölgeler Arası Dengesizlik (1970-1993)*. 1.Bs. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları
- Aksoy, Z. (2012). Uluslararası Göç Ve Kültürlerarası İletişim. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 5(20), S.292-303.
- Aslan, S. (2010). Türkiye'de Sivil Toplum. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 31(31).
- Başterzi, A. D. (2017). Mülteci, Sığınmacı Ve Göçmen Kadınların Ruh Sağlığı-Mental Health Of Refugee. *Asylum Seeker And Immigrant Women*.
- Bolay, S. H. (1997). Sivil Toplum Ve Manası. *Yeni Türkiye*, 18, S.7-8.
- Bozbeyoğlu, E. (2015). Mülteciler Ve İnsan Hakları. *Moment Dergi*, 2(1).
- Ekici, S., & Tuncel, G. (2015). Göç Ve İnsan. *Birey ve Toplum Sosyal Bilimler Dergisi*, 5(1), S. 9-22.
- Emin, M. N. (2016). *Türkiye'deki Suriyeli Çocukların Eğitimi Temel Eğitim Politikaları*. SETA.

- Eren, V., & Çakran, Ş. Mülteci Politikası: Avrupa Birliği Ve Türkiye Karşılaştırması. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 14(39), 1-30.
- Gökçe, M., & Akbaş, R., & Baş Ü., & Söylemiş, T., & Karaman, V. (2009). *Kamu Özel Kesim Yapısı ve İlişkileri*. Lisans Yayıncılık
- Gür, T. H., & Emel, U. (2004). Türkiye'de Kentlere Göçün Nedenleri. *Hacettepe Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 22(1), S. 23-38.
- Harunoğulları, M. (2016). Suriyeli Sığınmacı Çocuk İşçiler ve Sorunları: Kilis Örneği. *Göç Dergisi*, 3(1), 29-63.
- Kaypak, Ş & Bimay, M. (2016). Suriye Savaşı Nedeniyle Yaşanan Göçün Ekonomik ve Sosyo Kültürel Etkileri: Batman Örneği. *Batman Üniversitesi, Yaşam Bilimleri Dergisi*, Cilt 6, Sayı 1.
- ORSAM. (2014). *Suriye'ye Komşu Ülkelerde Suriyeli Mültecilerin Durumu: Bulgular, Sonuçlar ve Öneriler*.
- Özer, İ. (2004). *Kentleşme, Kentleşme ve Kentsel Değişme*. Bursa: Ekin Kitabevi
- Salih, A. (2009). Refah Devleti Düşüncesinin Gelişimi ve Bir Liberal Alternatif Olarak Üçüncü Sektör. *Sakarya Üniversitesi Maliye Dergisi*, (156), S.265-279.
- Şen, M. (2014). Türkiye'de İç Göçlerin Neden ve Sonuç Kapsamında İncelenmesi. *Çalışma ve Toplum*, 40(1).
- Türk, G. D. (2016). Türkiye'de Suriyeli Mültecilere Yönelik Sivil Toplum Kuruluşlarının Faaliyetlerine İlişkin Bir Değerlendirme. *Marmara İletişim Dergisi*, 25, S.145-157.
- Yılmaz, A. (2014). Uluslararası Göç: Çeşitleri, Nedenleri ve Etkileri. *Electronic Turkish Studies*, 9(2).
- Yılmaz, V. & Karakaya S. (2019). *İç Göçün Nedenleri ve Sonuçlarının Analizi: Muş İli Örneği*. Eğitim ve Yönetim Araştırmaları I. (Ed. Mustafa Fedai Çavuş), Ankara: Akademisyen Yayınevi, S. 85-106.
- https://www.gapcatom.org/wp-content/uploads/2014/09/Sivil_Toplum_STK.pdf
- http://www.goc.gov.tr/files/files/goc_terimleri_sozlugu.pdf
- <http://img.eba.gov.tr/470/2c5/6e7/5c2/7f1/4b4/439/bd2/27b/759/2c8/473/bbd/d24/001/4702c56e75c27f14b4439bd227b7592c8473bbdd24001.pdf>
- <https://mülteciler.org.tr/turkiyedeki-suriyeli-sayisi>
- <http://www.serka.gov.tr/store/file/common/60fadba6b6ce97b0c07f5b2f41137f3.pdf>
- http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&arama=kelime&guid=TDK.GTS.5c17e9c4149715.70038240
- http://www.orsam.org.tr/tr/uploads/Yazilar/Dosyalar/201452_189tur.pdf adresinden edinilmiştir.